

||| månadens epiztel

SVA

Under december 2013 fick SVA in ovanligt många hjortar och älgar för tuberkulosundersökning, men

Jordbruks
verket

ingen tbc-smitta hittades. En misstanke om west Nile-feber hos en häst kunde också avfärdas. Epizteln är i detta nummer sammanställd av Karin Sannerud, Jordbruksverket.

TUBERKULOSMISSTANKAR PÅ HJORTAR OCH ÄLG

Till SVA har under de senaste fem åren kommit in material från 5–15 hjortar och älgar per år med tuberkulosmisstanke. Varje misstanke rapporteras direkt till Jordbruksverket för eventuella bekämpningsåtgärder om provsvaret är positivt. Materialet skickas framför allt in till SVA av besiktningsveterinärer men ibland även av jägare.

Under andra halvan av december 2013 inkom prover från tre hjortar och en älg. Detta var sannolikt bara en tillfällig anhopning men det är en viktig del av den nationella övervakningen av tuberkulos. Det senaste fallet av tuberkulos hos hjort i landet upptäcktes 1997 men det är betydelsefullt att övervakningen fortsätter och att prover skickas in vid misstankar i samband med jakt eller slakt.

Vid misstanke om tuberkulos – ring Epizootologen, SVA, 018-67 40 00.

Fallbeskrivningar

Alla fyra fallen blev undersökta med direktmikroskopi och histologisk undersökning med avseende på syrafasta stavlar. Alla analysresultat var negativa och tuberkulosmisstanken avskrevs i samtliga fall.

Fall 1 var en 17-årig hägnad dovhjort. Hjorten hade under de senaste månaderna magrat

Foto: Ulf Nyblén

av och sista tiden haft svårt att urinera. Vid obduktionen sågs bland annat ett flertal vit- och gulaktiga nybildningar av varierande storlek i lungorna. Lunglymfknutorna var fasta med guldfärgat innehåll. Mjälten var kraftigt förstörd och livmodern var förstörd och

Det senaste fallet av tuberkulos hos hjort i landet upptäcktes 1997 men det är betydelsefullt att övervakningen fortsätter.

innehöll ca två liter vätska. Livmoderväggen närmast livmoderhalsen var kraftigt förtjockad och cystor och rodnad sågs i slemhinnan i vulva. PAD: Adenokarcinom, möjligen utgående från livmodern. Vidare histologisk undersökning pågår.

Fall 2 utgjordes av en kröslymfknuta från hjort som skickades in av en besiktningsveterinär. Makroskopiskt sågs en abscess med trögflytande, gulvitt var. Ingen växt av specifika sjukdomsframkallande bakterier kunde påvisas. PAD: Purulent lymfadenit.

Fall 3 upptäcktes vid slakt av en kronhjort då det observerades ljusare fläckar i levern. Prov från lymfknuta, lever och lunga från djuret inkom till SVA. PAD: Purulent lymfadenit och kolangiohepatit samt parasitära granulom i lever och lunga.

Fall 4 var en ca tio år gammal älg skjuten under jakt. Vid urtagning sågs fyra till fem hårda knölar runt vämmen, vita fläckar i levern och knölar i lungorna. Djuret var dåligt musklat. Material från krös, lever och lunga kom in till SVA för undersökning och tuberkulos kunde inte uteslutas makroskopiskt. PAD: Parasitär hepatit och pneumoni samt abscederande respektive fibrotiserande lymfadenit i olika lymfknutor. Allmän bakteriologisk undersökning pågår.

MISSTÄNKT WEST NILE-FEBER HOS HÄST

En åttaårig islandshäst som under dagen haft lindrig feber utvecklade under kvällen mycket akuta centralnervösa symtom som yttrades sig med blindhet, huvudpressning, tvångsmässigt

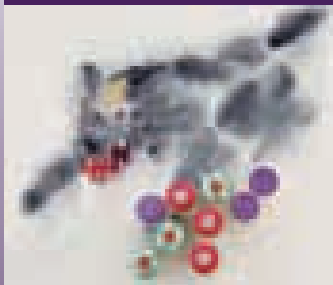
vandrande, kraftig ataxi och utspänd buk. Veterinär tillkallades och hästen avlivades på grund av det akuta tillståndet. Symtombilden talade för encefalit om än med en ovanligt snabb progress. Ytterligare en häst i stallet hade feber vilket eventuellt kunde tyda på överförbar sjukdom. West Nile-feber kunde inte uteslutas kliniskt. Inga kända utlandskontakter fanns dock och december månad betraktas normalt som vektorfri period. På grund av det ovanligt milda vädret kunde inte viss vektoraktivitet säkert avfärdas, och beslut togs därför för vidare utredning med provtagning och analys avseende West Nile-virus. Dessutom togs prover för analys avseende virusabort (EHV-1) som också kan orsaka neurologisk sjukdom. Samtliga analyser utföll negativt och orsaken till de centralnervösa symtomen kunde inte fastställas. Obduktion hade kunnat vara till hjälp men utfördes inte.

West Nile-feber är en vektorburen sjukdom som lyder under epizootilagen. Vilda fåglar är de naturliga värdarna för viruset, medan hästar (och människor) betraktas som slutvärdar. Hästar anses inte vara smittförande och utgör således inte någon smittrisk för andra hästar eller människor. West Nile-feber förekommer i ökande grad i södra och östra Europa (främst Serbien, Grekland, Italien, Rumänien, Ungern), men också i stora delar av övriga världen. Risken för introduktion till Sverige med migrerande fåglar eller mygg kan inte försummas. Vid fall med hästar med centralnervösa symtom där smittsam sjukdom inte direkt kan uteslutas bör kontakt med epizootologen på SVA tas för diskussion. ■

■ ■ Telefonnumret till SVAs epizootologjour är 018-67 40 01.

■ ■ Detta nummer kan enbart användas då SVAs växel är stängd, dvs utanför ordinarie arbetstid. Epizootijouren ger råd och hjälp till veterinärer vid misstanke om epizootisk sjukdom. Provsvar eller allmänna råd kan inte ges på detta nummer.

VETERINÄR-
KONGRESSEN
2013

Sveriges Veterinärförbund
Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap

Kompendium VETERINÄRKONGRESSEN 2013

Vacciner – live or let die

Kompendium med föredrag från 2013 års Veterinärkongress kan laddas ner gratis för medlemmar i veterinärförbundet från www.svf.se under länken Veterinärkongressen.

Pappersversionen av kompendiet kostar 550 kronor (inkl porto och moms). Beställning görs mot faktura per telefon 08-545 558 20 eller per e-post office@svf.se.